

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 7 juni 1921 kl. 6 e. m.

Sammansatta stats- och bevillningsutskottets utlåtande (nr 1) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fonder av rusdrycksmedel m. m.

Närvarande: herrar friherre Fleming, Lamm, Swartz, Lindblad, Sandler, K. A. Nilsson, Carlsson-Frosterud, Osberg, Olsson i Blådinge, Eriksson i Grängesberg, Olsson i Kullenbergstorp och Olsson i Ramsta.

Genom en den 4 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 59, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet, med ändring av vad i statsverkspropositionen föreslagits om anvisande, för avsättning till statsverkets fond av rusdrycksmedel, av ett förslagsanslag å 32,100,000 kronor samt beräknande för samma ändamål av ett förslagsanslag å 2,100,000 kronor, föreslagit riksdagen att

dels antaga ett här nedan intaget förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 (nr 199) angående statsverkets fond av rusdrycksmedel;

dels ock, för avsättning jämlikt sagda paragraf till statsverkets fond av rusdrycksmedel av det belopp, varmed inkomsterna av brännvinstillverkningsskatt, rusdrycksförsäljningsmedel och maltskatt ävensom den år 1920 beslutade mertull å arrak och rom må för år 1922 komma att överstiga medeltalet av motsvarande inkomster för åren 1917, 1918 och 1919, anvisa ett förslagsanslag å 34,200,000 kronor.

Denna proposition, som hänvisats till statsutskottet, har behandlats av sammansatt stats- och bevillningsutskott.

Ovan angivna författningsförslag är av följande lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 2 avd. 8 häft. (Nr 13.)

» **Förslag**

till

**förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 (nr 199)
angående statsverkets fond av rusdrycksmedel.**

Härigenom förordnas, att 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel skall erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Av statsverkets inkomster av brännvinstillverkningskatt, maltskatt och rusdrycksförsäljningsmedel ävensom den år 1920 beslutade mertull å arrak och rom skall, efter avdrag av vad på grund av särskilda bestämmelser restituerats av brännvinstillverkningskatte-, maltskatte- eller tullmedlen, till en särskild fond avsättas vad som för varje år överskjuter ett belopp av 41,900,000 kronor.

Skulle för tre på varandra följande år medeltalet av ovannämnda inkomster understiga 41,900,000 kronor, skall därefter vad som överskjuter detta medeltalsbelopp avsättas till fonden. På enahanda sätt förfäres, om därefter vid årligen verkställd uträkning finnes, att medeltalet av ovannämnda inkomster under närmast föregående tre år ytterligare nedgått.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då densamma, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling, och äger tillämpning jämväl å sådan i förordningen avsedd mertull å arrak och rom, som influtit före förordningens ikraftträdande.»

Beträffande motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet.

Förslaget till ändring i förordningen angående statsverkets fond av rusdrycksmedel har sin grund däri, att genom riksdagsbeslut sistlidet år den dittills utgående stämpelskatten för punsch ersattes med en

ökning av tullen å arrak och rom. Riksdagen uttalade i sin till Kungl. Maj:t avlåtna skrivelse angående denna sak, att riksdagen ansåge sig kunna förvänta, att Kungl. Maj:t till innevarande års riksdag inkomme med förslag i syfte, att berörda tullökning kunde tillföras rusdrycksmedelsfonden. Det är enligt utskottets mening konsekvent att, på sätt i förslaget skett, låta tullökningen i fråga i förordningen intaga den plats, som förut innehafvs av punschskatten. Med den i Kungl. Maj:ts förslag givna formuleringen har emellertid den gamla punschskatten kommit ur räkningen vid den medeltalsberäkning, som omförmäles i andra stycket av 1 §. Detta torde icke hava varit avsett. Huru en ändring enligt utskottets mening lämpligast kan ske, torde framgå av det följande.

Statsverkets inkomster av brännvinstillverkningskatt, rusdrycksförsäljningsmedel, maltskatt och punschskatt hava enligt rikshuvudboken för nedan angivna år uppgått till följande belopp:

för år 1913	kronor	29,483,316
» » 1914	»	28,447,785
» » 1915	»	46,788,549
» » 1916	»	43,622,044
» » 1917	»	21,379,475
» » 1918	»	13,147,602
» » 1919	»	21,885,273
» » 1920	»	53,014,572.

Av denna sammanställning framgår, att medeltalet för åren 1917, 1918 och 1919, i runt tal 18.8 miljoner kronor, är lägre än något annat medeltal för tre på varandra följande år. I årets statsverksproposition ävensom Kungl. Maj:ts till riksdagen nu avlåtna proposition med förslag angående nya inkomstberäkningar har det också beräknats, att det belopp, varmed inkomsterna av brännvinstillverkningskatt m. m. komma att överstiga nämnda siffra 18.8 miljoner kronor, skall avsättas till rusdrycksmedelsfonden. Det angivna beloppet, 18.8 miljoner kronor, kommer i själva verket att bliva det avgörande för storleken av avsättningarna till rusdrycksmedelsfonden, ända tills det inträffar, att summan av brännvinstillverkningskatt, rusdrycksförsäljningsmedel, maltskatt och punschskatt eller mertull å arrak och rom för tre på varandra följande år understiger tre gånger 18.8 miljoner, d. v. s. 56.4 miljoner kronor. Då siffran för år 1920 är så hög som cirka 53 miljoner kronor och under innevarande år med säkerhet redan influtit väsentligt mer än skillnaden

mellan 56.4 och 53 miljoner kronor, är det tydligt, att år 1920, det sista då punschskatten utgick, icke kan komma med bland tre sådana på varandra följande år, för vilka medeltalet understiger 18.8 miljoner kronor.

Därest nu i båda styckena av 1 § i förordningen om statsverkets fond av rusdrycksmedel det där angivna beloppet 41.9 miljoner kronor, — en siffra som uppenbarligen numera saknar all betydelse — utbytes mot den siffra, 18.8 miljoner kronor, som enligt nu gällande grunder hädanefter kommer att utgöra en högsta gräns, vinner man ej blott att bestämmelsen i första stycket åter blir att betrakta såsom huvudstadgande, utan även att en ytterligare omformulering av andra stycket göres onödig. Av vad ovan anförts framgår nämligen, att den gamla punschskatten icke kan få någon som helst praktisk betydelse, när det gäller att erhålla ett medeltal, som är lägre än 18.8 miljoner kronor.

Utskottet anser sig därför böra föreslå en sådan ändring i 1 § av berörda förordning, att beloppet 41,900,000 kronor i båda styckena utbytes mot 18,800,000 kronor.

På grund av det nu anförda tillåter sig utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med förklarande, att Kungl. Maj:ts i förevarande proposition framlagda förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel ej kunnat oförändrat bifallas, för sin del antaga berörda förslag med den ändring att siffran 41,900,000 kronor i såväl första som andra styckena av 1 § ersättes med siffran 18,800,000 kronor.

Den i propositionen gjorda hemställan om anvisande av visst förslagsanslag för avsättning av medel till statsverkets fond av rusdrycksmedel har nu i Kungl. Maj:ts proposition den 6 juni 1921, nr 368, med förslag angående nya inkomstberäkningar för år 1921 års tilläggsstat och 1922 års riksstat m. m. blivit av Kungl. Maj:t återkallad. Något yttrande av utskottet i denna del torde därför icke erfordras, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 8 juni 1921.

På det sammansatta utskottets vägnar:

HERMAN FLEMING.